

کربلا کجاست؟

<?xml encoding="UTF-8">

قبله اهل حقیقت کربلاست کربلا، او قبله اهل ولاست گر چه دارد کعبه، مروه با صفا لیک، کی دارد منای کربلا؟ کعبه را گر زمزم است آب حیات کربلا را آب خضر آمد فرات رو نما عارف، صلات رکعتین در خم ابروی محراب حسین

«کربلا»، مدفن سید الشهداء است، سرزمینی که عظیمترین حماسه خدایی بشر، درعاشورای سال 61 در آن اتفاق افتاد و موجش سراسر تاریخ و پهنه جهان را فرا گرفت.

خاک آن، بوی خون می دهد و تربت کربلا مقدس و الهام بخش است و در فضیلت آن، روایات بسیاری نقل شده است. (1) امام علی «ع» پس از جنگ صفین، هنگام عبور از کربلا همراه برخی همراهان، چشمانش پر از اشگ شد و فرمود: اینجاست محل فرود آمدنشان... و اینجاست شهادتگاه عاشقان بی نظیر که در گذشته و آینده، نمونه ندارند: «... مصارع عشاق شهداء لا تسبقهم من کان قبلهم و لا یلحقهم من بعدهم...» (2) و به همین خاطر، «کربلا» سمبل ایثار و جانبازی و شهادت طلبی و شوق و شور حماسی شناخته شده است و در طول تاریخ نیز، کانون عشقهای برتر بوده و همچون مغناطیسی، دلهای مشتاق و شیدای معرفت را به سوی خود کشیده است. در حماسه دفاع مقدس ایران نیز، بسیاری از رزمندگان اسلام، به شوق کربلا و زیارت حرم حسینی، جبهه ها را درمی نوردیدند و با بعثیان کافر می جنگیدند و رو به کعبه عشق، کربلای سید الشهداء «ع» شهید می شدند، چون کربلا سمبل هر جایی است که صحنه دیگری حق و باطل باشد.

در حسرت کوی کربلا می رفتند مشتاق به سوی کربلا می رفتند گلگون تن و خونین کفن و بی پر و بال اینگونه به سوی کربلا می رفتند (3)

در روایات آمده است که سید الشهداء «ع» نواحی اطراف قبر خویش را از اهل نینوا و غاصریه به مبلغ شصت هزار درهم خریداری کرد و به خود آنان صدقه داد و با آنان شرط کرد که مردم را به جایگاه قبرش راهنمایی کنند و هر که را به زیارت آن حضرت آید، سه روز مهمان نمایند و پذیرایی کنند. (4) باری، کربلا نام یکی از شهرهای کشور عراق است که در کنار رودخانه فرات قرار داشته است. این شهر، تا سال 61 هجری، بیابان بوده است. از آن زمان به بعد، بر اثر شهادت حسین بن علی «ع» در آن محل، بتدریج مورد توجه شیعیان آل علی قرار گرفت و پس از بنای مرقد های شهدا، متدرجا مرکز جمعیت گردید و امروز، یکی از شهرهای زیارتی عراق می باشد که قریب 65000 تن جمعیت دارد و در ماه های محرم و صفر و هنگام زمستان، به سبب ورود زائران، جمعیت شهر به 100/000 تن می رسد. (5) در این که «کربلا» یعنی چه و ریشه لغوی آن چیست و از چه گرفته شده، بحث های مفصلی انجام گرفته است. (6) طبق برخی نقلها، این نام از ترکیب «کرب» و «ال» ساخته شده است، یعنی حرم الله، یا مقدس الله، «کرب» در لغت سامی به معنای «قرب» در عربی است (کرب: قرب). اگر «ال» هم به معنای «الله» باشد، کربلا به معنای محلی است که

نزد خدا، مقدس و مقرب است، یا «حرم خدا» است. (7) برخی هم آن را ترکیب یافته از «کور بابل» دانسته اند، یعنی

مجموعه ای از آبادیها و روستاهای بابل. موقعیتی که کربلا در آن قرار دارد، در بین النهرین است. این منطقه در

گذشته های دور، مهد حوادث و احیانا تمدن ها بوده است و بخشهای گوناگونی از این ناحیه، نامهای مختلف داشته است. کربلا، کور بابل، نینوا، غاصریه، کربله، نواویس، حیر، طف، شفیه، عقر، نهر علقمی، عمورا، ماریه و... که بعضی از اینها نام روستاها و آبادیهای در این منطقه وسیع بوده است. (8) حرم مطهر امام حسین «ع» که در این شهر قرار

دارد، تاریخچه‌ای مفصل دارد و در دوره‌های مختلف تاریخی، بنای آن تغییرات و تعمیراتی یافته است. کربلا، شهری است که خاندانهای ریشه‌دار در آن ساکن بوده‌اند. حوزه علمیه داشته و خانواده‌هایی شریف، ادیب و علمای برجسته از آن برخاسته و در آن زیسته‌اند. قبر حضرت عباس «ع» نیز در همین شهر است. در قرون اخیر نیز شاهد تعدادی حوادث و انقلابها و فتنه‌ها بوده است. (9) ولی به هر حال، در کربلا بیش از نشانهای جغرافیایی و تاریخی، باید مفاهیم والای انسانی و شورگستریها و الهام‌بخشیهای قداست آفرین را سراغ گرفت.

پی‌نوشتها

- 1- ر.ک: سفینه البحار، ج 2، ص 11 و 475. معروفست که: «کل ارض کربلاء و کل یوم عاشورا». در باره این مرقد مطهر از جمله «چهل حدیث کربلا»، نشر معروف نیز منتشر شده است.
- 2- همان، ص 197 و 475.
- 3- علی مرادی.
- 4- مجمع البحرین، طریحی، واژه «کربل».
- 5- فرهنگ فارسی، معین. برای آشنایی با تاریخ این شهر از دیر باز تا عصر حاضر، ر.ک: «تراث کربلا» از سلمان هادی‌الطعمه (این کتاب به فارسی هم ترجمه شده است: میراث کربلا) همچنین ر.ک: «موسوعة العتبات المقدسه» جلد 8 (قسم کربلا) از جعفر الخلیلی.
- 6- از جمله ر.ک: «موسوعة العتبات المقدسه»، ج 8، ص 9 به بعد.
- 7- همان، ص 10.
- 8- تراث کربلا، ص 19.
- 9- ر.ک: «تراث کربلا»، سلمان هادی‌الطعمه.